

Normandië in cijfers

3

dagen na de oogst smaken de oesters het best. De datum staat op de oestermandjes.

4

natuurparken beschermen de flora en fauna van Normandië.

5

departementen vormen samen de bestuurlijke regio aan weerszijden van de Seine.

16,8

graden Celsius is de gemiddelde temperatuur in augustus; de zeetemperatuur bedraagt dan 18-20 °C.

40

jachthavens met 1400 ligplaatsen bieden beschutting aan de zeilers.

48

appelsoorten zijn toegestaan bij de productie van de barnsteenkleurige calvados.

50

procent van alle Franse volbloedveulens is afkomstig van de 1400 stoeterijen in Normandië.

70

meter lang is het geborduurde Tapijt van Bayeux. Na 58 scènes heeft Willem, de hertog van Normandië, Engeland veroverd.

95

procent van de Normandiërs is katholiek - of staat in elk geval zo in de doopboeken vermeld.

120

meter hoog zijn de kliffen aan de Côte d'Albâtre.

365

treden moet je beklimmen om bij het uitzichtplatform van de vuurtoren in Gatteville te komen.

417

meter hoog is het hoogste punt van Normandië in het bos van Écouves.

600

kilometer kustlijn heeft Normandië: van Le Tréport in het oosten tot de Mont St-Michel in het westen.

1030

millimeter regen valt er per jaar in de natste stad, Cherbourg. Tegenover slechts 630 mm even verderop bij de Cap de la Hague.

2141

meter lang is de Pont de Normandie. Daarmee is de spectaculaire tuibrug over de monding van de Seine bijna even lang als de Champs-Élysées.

29.837

km² groot is Normandië, ofwel bijna net zo groot als België.

154.000

geallieerde soldaten hadden aan het einde van 6 juni 1944 (D-Day) voet aan wal gezet in Normandië.

660.000

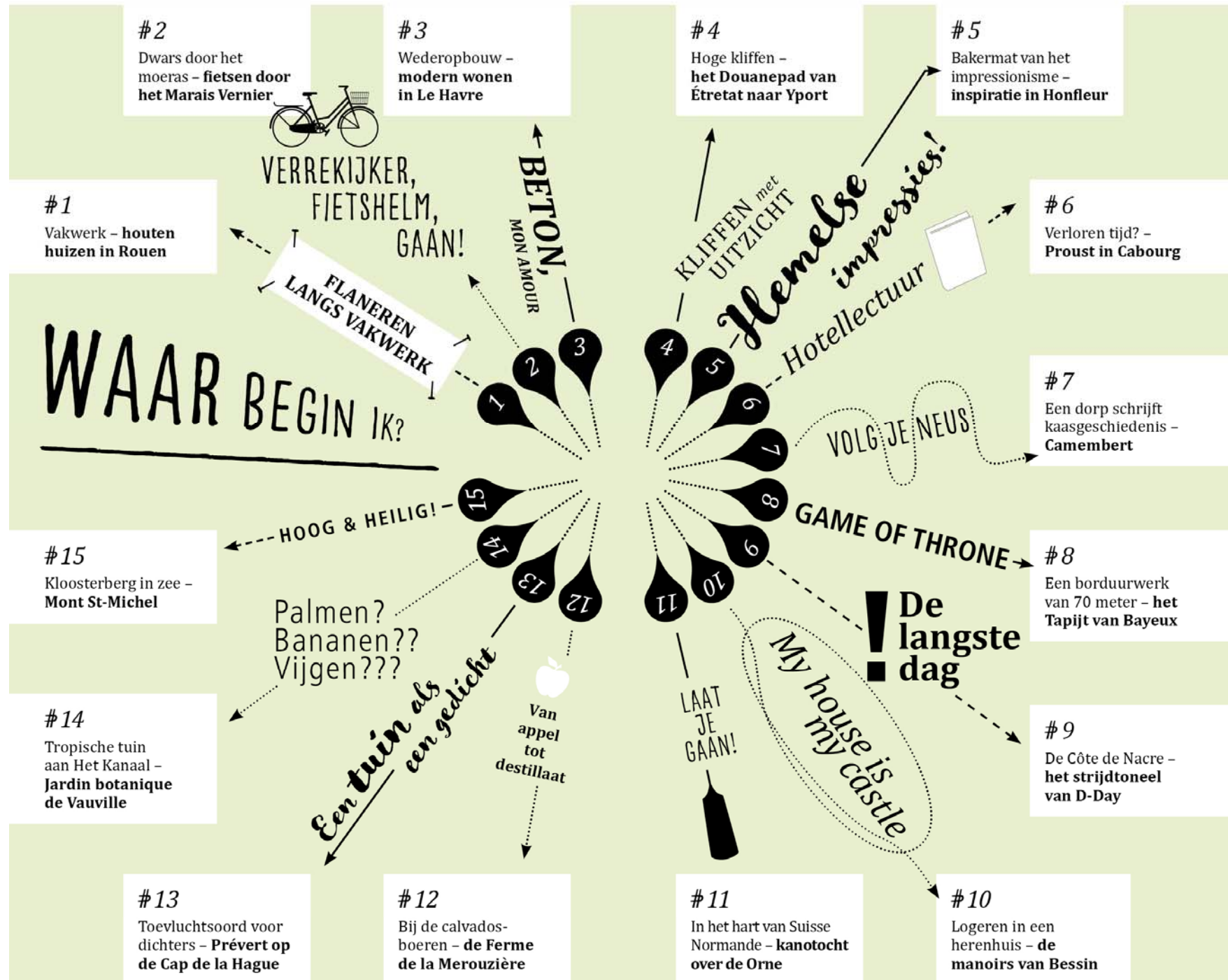
inwoners telt de Normandische hoofdstad Rouen, inclusief de agglomeratie.

3.490.000

inwoners heeft Normandië.

300

kilo makreel gebruiken de vissers van Trouville voor het Fête de la Mer et du Maquereau begin juli.

3

Wederopbouw – modern wonen in Le Havre

Bij architectuurliefhebbers is Le Havre een bekende naam: toparchitecten als Auguste Perret (1874-1954) en de Braziliaan Oscar Niemeyer (1907-2012) hebben de wederopbouw van de in de Tweede Wereldoorlog verwoeste stad in goede banen geleid. In 2005 beloonde UNESCO hun liefdesverklaring aan beton met een plek op de Werelderfgoedlijst.

Poort naar de oceaan

De Avenue Foch is het pronkstuk van de wederopbouw. De 80 m brede straat, aangelegd in de jaren 50, start aan de westzijde bij een monumentaal plein. Twee torenflats van Auguste Perret op de hoeken vormen de **Porte Océane** 5, de poort naar de oceaan. De avenue zelf kent een duidelijke tweedeling. Kijkend richting stad wordt de linkerkant gevuld door huizen die aan de art-decostijl van de jaren dertig doen denken. Met hun glazen deuren, balkons, eiken parketvloeren en woonoppervlaktes van 100-240 m² waren deze huizen vooral bedoeld voor de welgestelden. Rechts zijn de gevels soberder en de ramen kleiner – hier woonden de kleinverdieners.

Panorama van boven

Markant is ook het **Hôtel de Ville** 6 met een 74 m hoge toren van Jacques Tournant, dat aan de stalinistische suikertaartbouw herinnert. Vanaf het uitkijkplatform op de zeventiende verdieping (alleen toegankelijk bij een rondleiding van het Office de Tourisme) kijk je uit op het hele Werelderfgoed tussen het Bassin du Commerce in het oosten, de jachthaven in het westen, het Hôtel de Ville in het noorden en Musée Malraux in het zuiden.

Modern wonen

Het **Appartement Perret** 7 is vernoemd naar de bekende wederopbouwarchitect Auguste Perret.

Le Havre is een **havenstad**. Dat brengt natuurlijk verplichtingen met zich mee. Blauwe kussens voor een witte wand en een parket van scheepsplanken domineren dan ook het interieur van de door Auguste Perret ontworpen modelwoningen. Welkom aan boord!

'Het interieur van een woning? Naakt en sober. Geen permanente decoraties. Vooral een functionele indeling ...' Wat Perret al in 1926 voor ogen had, werd 25 jaar later werkelijkheid in Le Havre. En wordt ook nu nog gezien als state of the art.

Het bevindt zich in de Rue Paris in het grote complex van Immeubles Sans Affections Individuelles (ISAI), dat het bureau van Perret al in 1946 in hoofdlijnen had ontworpen. Achter de in staalskeletbouw opgetrokken gevels van de huizenrijen en flats bevinden zich functioneel ingedeelde woningen met meubels die speciaal werden ontworpen door de binnenhuisarchitecten en designers René Gabriel en Marcel Gascoin.

De modelwoning op de eerste verdieping komt je binnen via een door een kale betonzuil gedragen hal. Alle drie de slaapkamers komen uit op een open ruimte; keuken, woonkamer en werkkamer liggen aan de lichtere straatkant. De woonkamer, voorzien van sobere fauteuils, vormt het hart van de woning. Inschuifbare vouwdeuren tussen de werkkamer en de keuken maken het mogelijk meer ruimte in huis te creëren.

De keuken verblufte het publiek destijds met een witte inbouwrij met ruime hangende kasten en een gootsteen van roestvrij staal. Op het rek boven het gasfornuis pronkt een radiotoestel, dat toen in geen enkele moderne huishouding mocht ontbreken. Op het fornuis laten een gemaailde gietijzeren pan van Le Creuset en een aluminium snelkookpan van Cocotte zien dat ook in de huishouding de vooruitgang niet stilstaat.

Op het tweepersoonsbed in de grote slaapkamer ligt een grijs-gele spreid met een abstract patroon – op en top jaren 50! Boven het hoofdeind hangt een landschapsschilderij in een witte lijst.

Beton boven de grond, beton op de grond. Nice! Voor de bekroning tot Werelderfgoed hebben de skaters en bikers minder interesse. Zij komen alleen voor de tricks die ze op de betonnen obstakels kunnen doen.

Voor de kust van Arromanches bouwden de geallieerden een provisorische haven met 115 tot 6000 ton zware caissons. De klus was in twaalf dagen geklaard. Daarna werden circa 400.000 voertuigen en drie miljoen ton aan materieel aan land gebracht. Nu bieden de caissons welkomme schaduw aan de badgasten.

Hoe zag het leven er tijdens de Duitse bezetting uit? In het **Mémorial de la Liberté Retrouvée** 6 in Quinéville (18, av. de la Plage, www.memorial-quineville.com, apr.-11 nov. 10-19 uur, € 7) gaat het bij hoge uitzondering niet over de invasie van juni 1944. In plaats daarvan wandel je door een gereconstrueerde dorpsstraat en maak je zo kennis met het leven van alledag.

Mache, liggen brede zandstranden die zich goed leenden voor een invasie.

Een haven in zee

In **Arromanches** 1 worden bij eb de resten zichtbaar van een kunstmatige haven die de geallieerden onder zware beschietingen hebben aangelegd. Meer hierover leer je in de nabijgelegen **360-gradenbioscoop** door de film *Le Prix de la liberté*. Het **Musée du Débarquement** illustreert met modellen de bouw van de kunstmatige haven.

Een stukje verder naar het westen, bij **Porte en Bessin**, kijkt het **Omaha Beach Memorial** uit over het brede zandstrand. Bij **Longues-sur-Mer** is een Duitse bunker bewaard gebleven. Hiervandaan werden door Duitse soldaten meer dan tweeduizend Amerikanen gedood.

Grafkruisen in het gelid

In **Colleville-sur-Mer** 2 herinneren de eindeloze rijen met witte kruisen op het Cimetière Américain aan het grote aantal slachtoffers: dicht bij de zee liggen 9387 Amerikaanse soldaten begraven (www.abmc.gov, half apr.-half sept. 9-18 uur). Bij de 10 km verder naar het westen gelegen **Pointe du Hoc** 3 vochten de Rangers een bittere strijd uit om een Duitse artilleriestelling. Enkele kilometers landinwaarts liggen op het Cimetière Allemand in **La Cambe** 4 21.222 Duitse soldaten begraven; op het hoogste punt staat een groot kruis van basaltsteen (9 km ten zuiden van Grandcamp-Maisy via

de D514, zomer 8-19.30, winter 8-17 uur). Voor intimiteit zorgen de 1200 esdoorns van de **Jardin de la Paix**.

De dood van een parachutist

Voor de Amerikaanse parachutist John Steel werd de kerktoeren van **Ste-Mère-Eglise** 5 zijn ondergang: in de nacht van 6 juni bleef hij met zijn parachute aan de toeren hangen – een gebeurtenis die beroemd werd door de Hollywoodklassieker *The Longest Day*. Het **Musée Airborne** toont de geweldige inspanningen van de geallieerde luchtmacht tijdens het transport van parachutisten, grondtroepen en materieel.

D-Day is ook nu nog alomane aanwezig in Normandië. En niet alleen in de vorm van oude bunkers of monumenten. Langs de kust ontdek je ook talrijke **privémusea** gevuld met materiaal dat de Amerikanen achterlieten toen ze oprukten naar Parijs.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

In Arromanches 1

360-gradenbioscoop: Chemin du Calvaire, www.arromanches360.com, juni-aug. 9.40-18.40, daarbuiten 10-17/18 uur, film elk halfuur, € 5.

Musée du Débarquement: Pl. du 6 Juin, Arromanches, www.musee-arromanches.fr, mei-aug. 9-19, rest van het jaar 10-12.30, 13.30-17/18 uur, € 7,90.

In Ste-Mère-Église 5

Musée Airborne: 14, rue Eisenhower, www.airborne-museum.org, mei-aug. dag. 9-19, daarbuiten 10-18 uur, € 8.

Internet: www.normandie-dday.com.

ETEN EN DRINKEN

In Port-en-Bessin-Huppain is een restaurant met de ongebruikelijke naam **Le 6.3 Resto Home** 1: de nadruk lijkt te liggen op de kamers van de B&B, maar eenmaal aan tafel word je verrast door de culinaire kwaliteiten (63, rue de Bayeux, tel. 02 31 92 17 66, buiten het seizoen zo.-avond-wo.-middag gesl., juli-aug. elke avond en zo. lunch geopend, 2 pk met ontbijt € 80, formule € 23-29).

Uitneembare kaart: B-D 3/4 | Autorit vanuit Arromanches, ca. 90 km